

Monitoring lasów HCVF w 2016 roku

Kategoria 1.1.a. - Lasy w rezerwach przyrody oraz lasy w parkach narodowych.

W lasach kategorii 1.1.a w roku 2016 na 103 istniejące rezerwy jedynie w czterech przypadkach wystąpiły szkody istotnie, wpływające na ich walory ochronne. W rezerwacie Grapa w Nadleśnictwie Jeleśnia i rezerwacie Wielki Las w Nadleśnictwie Złoty Potok, na siedliskach łągowych, nastąpiło nasilone zamieranie jesionu. W tym ostatnim przypadku wystąpiły również zakłócenia poziomu wód gruntowych. Istotnym zagrożeniem biotycznym jest także występowanie inwazyjnych gatunków obcych, m.in. rdestowca sachalińskiego w rezerwacie Las Dąbrowa w Nadleśnictwie Rudziniec. Działalność zwierzyny płowej i czarnej w rezerwacie Ochojec w Nadleśnictwie Katowice, powoduje niszczenie stanowisk przedmiotu ochrony - liczydła górskiego. Szkody antropogeniczne odnotowano w rezerwacie Las Murckowski w Nadleśnictwie Katowice, gdzie w wyniku nielegalnego utworzenia toru do wyczynowej jazdy rowerowej po śladzie historycznego torowiska saneczkarskiego, doszło do miejscowego odkształcenia gruntu.

Kategoria 1.1.b. - Lasy w parkach krajobrazowych oraz w strefach „ochrony krajobrazowej” parków narodowych i rezerwatów przyrody.

Z 13. ustanowionych parków krajobrazowych najistotniejsze zagrożenia obserwuje się w lasach położonych w Parku Krajobrazowym Beskidu Śląskiego. Tereny te są stale narażone na działanie czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych. W ubiegłym roku najbardziej istotnymi okazały się: penetracja lasu przez turystów, nielegalny ruch pojazdów mechanicznych, zaśmiecanie lasu oraz wydzielanie się posuszu świerkowego. Podobne zagrożenia wystąpiły w Parku Krajobrazowym Gór Opawskich, gdzie gradacja zespołu szkodników wtórnych objęła powierzchnię ponad 350 ha. W pozostałych parkach krajobrazowych monitoring nie wykazał niekorzystnych zmian dla tej kategorii lasów.

Kategoria 1.2. – Ostoje zagrożonych i ginących gatunków.

Nie stwierdzono podczas monitoringu istotnych szkód w tej kategorii poza incydentalnymi zdarzeniami, jak na przykład niekorzystna dla jęczyczki syberyjskiej działalność bobrów w Nadleśnictwie Koniecpol, zamieranie jesionu w Nadleśnictwie Namysłów, a także wahania poziomu wód gruntowych i zaśmiecanie terenu w Nadleśnictwie Siewierz.

Kategoria 2. – Kompleksy leśne odgrywające znaczącą rolę w krajobrazie, w skali krajowej, makroregionalnej lub globalnej.

Drzewostany świerkowe w Beskidzie Żywieckim, podobnie jak latach ubiegłych atakowane były przez kornika drukarza i pozostałe gatunki tzw. zespołu kornikowego, jednakże wpływ tego zagrożenia na walor ochronny był pomijalny. Na bieżąco prowadzona jest przebudowa zamierających świerczyn na drzewostany wielogatunkowe.

Kategoria 3.1. – Ekosystemy skrajnie rzadkie i ginące, marginalne z punktu widzenia gospodarki leśnej – buczyny storczykowe, świetliste dąbrowy, lasy zboczowe, bory, brzeziny i świerczyny bagienne.

W roku 2016 nie wystąpiły szkody mogące wpłynąć na stan wartości ochronnych lasów HCVF tej kategorii.

Kategoria 3.2. – Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy, lecz w Polsce pospolitsze i występujące wielkoobszarowo, stanowiące ważne obszary gospodarki leśnej – grądy, buczyny, jedliny, łągi, świerkowe bory górnoreglowe, dolnoreglowe bory jodłowo – świerkowe.

W lasach tej kategorii wystąpiły szkody biotyczne spowodowane działalnością bobrów w Nadleśnictwie Brzeg, zamieraniem jesionu na siedliskach łągów wierzbowo, topolowo, olszowo, jesionowych (*91E0) oraz w łągowych lasach dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0) w Lesie koło Tworkowa w Nadleśnictwie Rudy Raciborskie. W pozostałych nadleśnictwach nie stwierdzono istotnych zagrożeń.

Kategoria 4.1. – Lasy wodochronne.

Zagrożenia dla tej kategorii lasów HCVF wystąpiły w Nadleśnictwie Bielsko, gdzie zidentyfikowano nielegalny ruch pojazdów mechanicznych, penetrację lasu przez turystów, wydzielanie się posuszu świerkowego i zaśmiecanie lasu.

W Nadleśnictwie Kobiór w Leśnictwie Pawłowice wystąpiły wiatrolomy, a w Górach Opawskich w Nadleśnictwie Prudnik wystąpiły szkody w drzewostanach związane z działalnością szkodników wtórnych. W Nadleśnictwie Siewierz (Leśnictwo Maczki) wystąpiły zmiany stosunków wodnych, spowodowane działalnością górniczą.

W pozostałych nadleśnictwach nie wystąpiły istotne zagrożenia dla kategorii 4.1.

Kategoria 4.2. – Lasy glebochronne.

Istotne zagrożenia dla tej kategorii lasów związane były z zakłóceniami poziomu wód gruntowych i osłabieniem drzewostanów w wyniku suszy z 2015 roku na obszarze Nadleśnictwa Brzeg oraz innych nadleśnictw Opolszczyzny. W Górach Opawskich, w Nadleśnictwie Prudnik głównym zagrożeniem była gradacja zespołu kornikowego. W miejscu uszkodzonych drzewostanów wprowadzane jest nowe pokolenie lasu.

Kategoria 6. – Lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności.

W lasach kluczowych dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności nie wystąpiły szkody mogące wpłynąć na stan wartości ochronnych lasów HCVF.